

Roque Dalton

Velika razdalja

Sanjam te in še najprej spim
ne zbudim se več in ne krožim nad tvojim obrazom
kot iskalec biserov prosim za zrak
preveč svetilk me je stal ta obup

Zdaj se moram potruditi da se te spomnim
orošen z rumenim oblakom hijacinte
ravno sredi številnih orgazmov
koralno uresničenih na dveh ali treh Karibskih otokih
spet vidim tvoj glas ki mi pravi dober dan
preoblečen je v mladega škrata
iz globine bližnje blazine

Samo oziraje se na tvoje desno uho
mi je mogoče utelesiti spomin
vogel sveta za dihanje besed
katerega lepota bi ti lahko škodovala
torej ga vzamem in ga uporabim kot okarino
ali sredino oreha ali pepelnik za čuvanje zaponk

Domnevam da te nisem preveč nadlegoval
zmeraj sem pazil da sem napravil
neko primerjalno študijo o kosteh iz ur
ali sem si dovolil drznost ob urah manjšega prehoda
V vsakem primeru ostaja življenje telegraf da
spoznam tvoje življenje

Ni obrazca za mojo vzvišenost
vedno sem znal ravnati z devicami
z neminljivimi deklicami zasidranimi v tujini
kot neko zares prestopno leto
kot Narodna Neodvisnost

Pokličí me
pošljí mi telegram
preveri katere so možnosti za komunikacijske satelite

Moj spomin je kot pribežališče preteklega stoletja
nima kaj početi
nasproti tej moderni lakoti
ki jo čutim po tebi

Pokličí me
pošljí mi telegram
tvoj glas se bo videl zelo razločno
na telegramu

Zares pomembna je hitrost
staro znamenje stoletja
ki ni prej nikoli prišla
tako blizu mojega srca.

Vojakov počitek

Mrtvi so vsak dan bolj neposlušni.

Prej je bilo lahko z njimi:
dajali smo jim trd vrat neko rožo
hvalili smo njihova imena na dolgem seznamu:
kot meje njihove domovine
kot plamenice senc
kot strašen marmor.

Truplo se je podpisalo v čast domovine:
vrnilo se je spet v vrsto
in korakalo v ritmu naše stare koračnice.

A kaj naj storimo
mrtvi
so od takrat drugačni

Danes postajajo posmehljivi
sprašujejo
Zdi se mi da so opazili
da jih je vse več!

Pripravi se za prvo priložnost

Pesem o ječi

Nočem misliti na usodo. Zaradi nekega razloga
 jo primerjam s pozabljenimi stenskim preprogami sramote in vzvišenosti,
 kjer se neki brezdušen obraz
 (kot ta Selassia)
 trudi, da bi mi dal neko večno znamenje. Samo zrak,
 nesmisel zraka v tvoji deželi-ponvi. O, naskok!
 O, besede, ki jih ne bom izgovoril enako,
 kraj, določen za dede, ki se vračajo!

Davi mi je stražnik prinesel samo ostanke
 – ni trpel, revež –
 ko je z meglo dal ime dnevu.
 So mrtvi koščki soli neke mrtve školjke,
 koruzne palačinke, ki jih napade jeza,
 brez krotkih krajev, kjer bi se zdivjali,
 ostanki surovega riža kot tri domišljave zastavonoše,
 ki se ukvarjajo s puščanjem življenja ovcam in surovi logiki.

Stena je polna datumov, ki govorijo o opotekanju,
 koščkov poslednje utrujenosti, golih, ki kričijo in ki so
 najslabše priče nečesa, kar bi ne moglo izbrisati
 niti moje solze (strahu?).

Molil sem (Faust sem), poljubljal sem si roko,
 rekel sem si, kot da sem priletel,
 odklonil sem vzdihovanje v kotu ledeno mrzle celice:
 »Pozabljeni ubožec, ubožec,
 z večjim delom smrti v tvoji prtljagi,
 medtem ko na nekem drugem kraju sveta slači nekdo
 lepa ramena
 ali poje himne upornikov, ki imajo žene
 kot bisere,
 ti poskušaš ksilofon medu,
 potem ko te je izpljunil despot pravice,
 slišiš hrup svojih nohtov,
 ki rastejo proti koži čevljev,
 smrdiš (to bom očistil kdaj drugič),
 poskušaš najti znamenje, ki pravi »Živel bošč«,
 »čepprav v nekem metulju ali v svežnju nevihte...«

Strogi aleluja, izrečen na ves glas,
 pred nemogočimi zvezdami,
 kako lepa postaja nenadoma jeza:
 neskončna nit, koliko pomeniš moji duši,
 poklon žrtvovanim brez končnih točk,
 jeza, jeza,
 o, predraga mati, pravična korenina žeje,
 prišla si...

O. E. A. (*La Organización de los Estados Americanos*)

Predsednik moje dežele
 se trenutno imenuje Polkovnik Fidel Sánchez Hernández.
 Toda General Samoza, Predsednik Nikaragve,
 je tudi predsednik moje dežele,
 in general Stroessner, Predsednik Paragvaja,
 je tudi nekak mali Predsednik moje dežele,
 čeprav manj
 kot Predsednik Hondurasa ali
 General López Arellano in bolj kot Predsednik
 Haitija,
 Monsieur Duvalier.
 In Predsednik Združenih držav je bolj Predsednik
 moje dežele
 kot Predsednik moje dežele,
 ki se, kot sem rekel, trenutno
 imenuje Polkovnik Fidel Sánchez Hernández.

Salvadorski pesnik **Roque Dalton** spada k svobodnjaškemu literarnemu krogu »Univerzitetni literarni krožek«, ki se je ukvarjal enako vneto z literaturo kot s politiko. Rodil se je leta 1935 v glavnem mestu te male srednjeameriške države. Nekaj časa je živel na Kubi. Leta 1975, v času velikih socialnih nemirov v Salvadorju, je bil barbarsko ubit. Postal je simbol upora proti brutalni diktaturi, ki je spravljala Salvador v hude socialne in politične stiske.

Dalton je eden najbolj izrazitih predstavnikov mlade salvadorske poetične ustvarjalnosti. Njegova poezija razkriva nov občutek za človeške odnose, ljubezen in solidarnost. Je glasen protest proti izstopajočim družbenim krivicam, ki so pogosto vodile v obup. Oblasti so ga nenehno preganjale. Zato je bil pogosto zaprt v mračnih salvadorskih ječah. »Jaz sem velik mrtvec,« je zapisal malo pred smrtjo. Poezijo je objavil v številnih zbirkah: *Okno in obraz* (1962), *Vrnitev zasramovanega* (1963), *Priče* (1964), *Pesmi* (1968), *Gostilna in druge pesmi* (1969), *Majhni pekli* (1970).